Газета Верховної Ради України

Голос України

№ 120 (2367) ▪ Субота, 8 липня 2000 року ▪ Ціна договірна

Нагороди, зіткані із праці

У Маріїнському палаці їх вручив великій групі співвітчизників Голова Верховної Ради Іван Плющ. Указами Президента України орденом Князя Ярослава Мудрого п'ятого ступеня нагороджено члена Центрального проводу Республіканської Християнської партії Михайла Гориня, ордена «За заслуги» другого і третього ступенів удостоєні працівники різних галузей виробництва, управлінці, науковці, медичні працівники.

Орденом Княгині Ольги третього ступеня нагороджені Оксана Ганич — голова Закарпатської крайової організації Союзу українок, Ганна Іваненко —ігуменя, настоятелька чернігівського Єлецького Свято-Успенського жіночого монастиря УПЦ, Віра Таран —ігуменя, настоятелька густинського Свято-Троїцького жіночого монастиря УПЦ, Ольга Кравець — начальник управління у справах сім'ї та молоді Тернопільської облдержадміністрації.

— Служу українському народові! — ці слова лунали з вуст моряків, котрі також удостоєні державних нагород. Це, зокрема, генерал-полковник Павло Шишолін, нагороджений орденом Богдана Хмельницького третього ступеня, контр-адмірал Ігор Алфер'єв, капітан першого рангу Геннадій Журавков та інші, нагороджені орденом «За мужність» третього ступеня. Щирі слова подяки за нагороду висловив матрос Олексій Платунов, котрому було вручено медаль «Захисникові Вітчизни».

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

8 липня

▪ *1842 р. На Миколаївщині народився винахідник дугового, підводного та інших видів зварювання й різання металів Микола Бенардос.*

▪ *1892 р. Народився авіаконструктор Микола Полікарпов (винищувачі І-15, І-16, нічний бомбардувальник У-2 та ін. літаки).*

▪ *1925 р. У Києві почала діяти перша автобусна лінія — від площі III Інтернаціоналу до вулиці П'ятакова (сучасні назви — Європейська площа та вулиця Саксаганського).*

Проблеми складного процесу

Президент України Леонід Кучма не відступатиме в питаннях втілення у життя рішень всеукраїнського референдуму. Але прогнозує «складний процес» реалізації цих рішень. Як передає «Інтерфакс-Україна», під час зустрічі з керівниками органів влади Тернопільської області глава держави висловив упевненість, що законопроект про внесення змін до Конституції за результатами референдуму буде проголосовано в парламенті 226 голосами. Водночас він вважає проблемною можливість подальшого затвердження законопроекту конституційною більшістю ВР. Якщо рішення референдуму не буде реалізовано в Конституції, на думку Л. Кучми, парламентська більшість розвалиться.

Президент пообіцяв шукати «відповідні механізми» для виконання волі народу. Глава держави заявив: «Якщо це не буде зроблено, то мені нічого буде робити, а уряд повинен піти у відставку».

І щоб сіті повними були...

Завтра — День рибалки

Вітаємо усіх професіональних рибалок, керівників галузі, а також любителів посидіти з вудкою біля річки. Особливі поздоровлення фахівцям Інституту рибного господарства.

На свято годилося б говорити лише про хороше. Однак сьогодні проблеми обсіли наше суспільство дуже щільно. Не оминули вони і рибоводів. Україна має найбільший водний фонд у центральній та східній Європі — понад один мільйон гектарів водойм. І водночас — майже розвалену систему рибогосподарства.

(Закінчення на 3-й стор.).

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

У номер

Якщо в сусіди все гаразд, то й у тебе справи йтимуть краще

Наприкінці листопада заплановано візит у нашу країну голови парламенту Угорщини. Про це йшлося на зустрічі Голови Верховної Ради України Івана Плюща та Надзвичайного і Повноважного Посла Угорщини Яноша Кішфалві. Обговорювався також і перебіг економічних реформ у двох країнах. Іван Плющ високо оцінив досвід Угорщини у реформуванні сільського господарства. Він також порівняв механізми приватизації, зробивши висновок, що до справжньої чесної приватизації нам ще далеко. Вірним кроком на шляху до неї Іван Степанович вважає ухвалену ВР нову трирічну програму приватизації, яка передбачає її прозоре здійснення. При цьому він наголосив, що в Україні є позитивні приклади приватизації, зокрема Миколаївського глиноземного заводу. Голова парламенту зазначив, що однією з причин повільного проведення реформ в Україні є відсутність консенсусу між політичними силами та партіями, а саме здійснення реформ назвав «мертвяцьким».

У свою чергу Я. Кішфалві заявив, що процеси, які відбуваються в Україні, дуже важливі і цікаві для Угорщини, бо його країна зацікавлена у стабільному розвитку України: «Якщо у сусіди все гаразд, то й у тебе справи йтимуть краще». Посол наголосив, що стосовно двох країн є багато питань, які становлять взаємний інтерес, зокрема щодо розвитку міжрегіонального співробітництва прикордонних територій. Крім того, посол порушив питання підтримки культури і освіти угорської діаспори в Україні.

Я вам пишу...

Змініть платівку, солдати!

Коли, нарешті, буде написано нову маршову пісню для солдатів України — сучасну, мелодійну? Неподалік від мого дому військова частина. І вже несила слухати, як ту бідну Галю водять по лісу та прив'язують до сосни косами. Невже керівництво Міноборони не цікавить, що співають наші захисники? Можна, принаймні, звернутися з проханням про гарний текст до Ліни Костенко.

М. АВДЄЄНКО.

Конотоп Сумської області.

Врожай-2000

Навантаження — непомірне

У Запорізькій області мають зібрати зернові та зернобобові на площі 686,4 тисячі гектарів. Скошено 27,5 тисячі гектарів. Половину з них обмолочено. Середня урожайність — близько 20 центнерів на круг. Жнива планують закінчити за 18—20 робочих днів, оскільки навантаження на один комбайн — 276 гектарів. До того ж, були труднощі з пально-мастильними матеріалами. Нині хлібороби, продаючи зерно нового врожаю, розв'язують цю проблему самотужки. За попередніми підрахунками, як повідомляє **наш власний кореспондент Олександр Абліцов,** область збере не менш як 1,4 мільйона тонн хліба.

Актуально

Поганка вбиває безжально

За десять днів до токсикологічних відділень лікарень Луганської області потрапило 75 осіб з гострим отруєнням грибами. 12 з них — діти, двох врятувати не вдалося.

Як свідчать лікарі, отруєння відбувається внаслідок вживання у їжу поганки — найотруйнішого гриба. Його токсини не піддаються обробці й повністю руйнують печінку.

На лікування кожного хворого, за підрахунками медиків, витрачається до 600 гривень на добу. Враховуючи нинішнє фінансове становище системи охорони здоров'я, такі суми вочевидь не по кишені обласному бюджету. Отож в регіонах, як повідомляє **наш власний кореспондент Алла Антипова**, почали проводити роз'яснювальну роботу з населенням. Наголошується на тому, що в раціоні дітей такого продукту, як гриби, не повинно бути.

(Продовження теми на 3-й стор.).

P. S.

▪ *8 артилерійських снарядів, 10 гранат, понад 2 кг вибухівки, саморобний вибуховий пристрій та інше вилучили правоохоронці у мешканця Краматорська (Донецька область).*

▪ *У Тернопільську область для ліквідації наслідків стихії направлено додатковий загін МНС України у складі 300 осіб.*

▪ *Заборгованість із зарплати працівникам бюджетної сфери в першому півріччі зменшилася на 12 млн. грн.*

Україна має понад один мільйон гектарів водойм

Бути землі на торзі

Парламентська хроніка

Під час перерви парламентський Комітет із питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи ВР розв'язував ранішню суперечку довкола Земельного кодексу. Як повідомив Голова Верховної Ради Іван Плющ, комітет вирішив рекомендувати ВР повторно поставити на голосування проекти постанов із цього законопроекту, але вже в порядку внесення. Перший — про неприйнятність кабмінівського варіанта, запропонованого комуністами, потім — проекти уряду й депутатів із фракції «Батьківщина».

Однак комуністів не заспокоїло і це. Член регламентного комітету Сергій Танасов переконував, що порушено процедуру розгляду питання і що на засіданні комітету на авторів альтернативного законопроекту «чинився тиск», і вони зрештою «здалися». Четверо комуністів — членів комітету заявили, що почнуть збирати підписи за відставку його голови Віктора Омеліча.

Однак за повернення до розгляду нового Земельного кодексу проголосували 228 депутатів. Комуністи відкликали свою постанову про неприйнятність. І тоді за урядовий проект Земельного кодексу проголосували 229 депутатів.

Те, що спалахнуло потім, певно, було б варте пера навіть Ольги Кобилянської. Бій за землю, у прямому розумінні, розгорівся у сесійній залі. Комуністи оточили трибуну з Катериною Ващук, стукали, виривали мікрофони й голосно обурювалися. Ліві із залу кричали «Злодії!». Правоцентристи кинулися розбороняти сутичку. І. Плющ оголосив перерву.

Після перерви комуністи знову оточили президію. Петро Симоненко з трибуни, яку охороняли його товариші, звинувачував більшість у тому, що в залі немає багатьох депутатів, а карточки голосували «за». Лідер комуністів заявив, що фракція КПУ не братиме участь «в этих безобразиях». Головуючий намагався заспокоїти депутатів і закликав комуністів повернутися на свої «законні» місця. Анатолій Матвієнко («Соборність») запропонував знову доручити зібратися регламентному комітету. І тоді Іван Плющ закрив пленарне засідання до наступного ранку.

Юліана ШЕВЧУК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Вечірнє засідання 6 липня

В атмосфері спокійного передгроззя

Ранкове і денне засідання 7 липня

Хоча на початку пленарного засідання народні депутати від фракції КПУ відмовилися від реєстрації, табло висвітило «272» і сесія розпочала свою роботу в атмосфері спокійного передгроззя.

Голова Верховної Ради Іван Плющ привів до присяги новообраних народних депутатів Сергія Тігіпка і Олександра Біловола та оголосив, що народний депутат Геннадій Балашов залишив ряди фракції НДП і влився до «Трудової України».

Доповідь з першого питання порядку денного щодо внесення змін до Кримінально-процесуального кодексу України зробив народний депутат Олександр Жир. Суть запропонованих змін — відповідальність за невиконання судових рішень, передусім з виплати зарплат та поновлення на роботі. Нині у разі невиконання таких судових рішень відповідачам позивач мусить звертатися до прокуратури. Але там часто починається практично нове вивчення позову. Проектом закону пропонується надати право позивачам, якщо не виконано судові рішення, звертатися безпосередньо до суду, а не до прокуратури. Суд має право без судового дослідства притягати винних до кримінальної відповідальності. Голосування з цього проекту відбудеться наступного четверга.

Після цього обговорення порядку денного перервалося. Народні депутати від фракції КПУ знову блокували президію, не погоджуючись з результатами голосування при прийнятті нової редакції Земельного кодексу України, що відбулося напередодні. Комуністи вимагали доповіді з цього приводу голови Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи ВР Віктора Омеліча. Позицію народних депутатів від КПУ активно підтримали й інші ліві фракції.

Іван Плющ запропонував народним депутатам одягти навушники і слухати доповіді та обговорення в навушниках, а самим доповідачам виступати з місць перед своїми персональними мікрофонами.

Перший така роль дісталася народному депутату Катерині Ващук, яка доповідала проект змін до Закону України «Про податок на додану вартість». Він передбачав у зв'язку з важким становищем у сільському господарстві звільнити село від сплати податку на додану вартість до 2004 року. Профільний комітет не підтримав цього проекту. Адже свого часу указом Президента село було звільнено від такого податку, аби господарства відкрили спеціальні рахунки на придбання техніки та розвиток. Однак на практиці на такі рахунки надходило не більш як 11 відсотків коштів, одержаних від податкових пільг. Решта йшла на повсякденні потреби сільських господарств, і механізм виявився неефективним.

Після цього Іван Плющ задовольнив вимогу лівих фракцій і слово було надано Віктору Омелічу, який з трибуни доповів, що перевіркою голосування за нову редакцію Земельного кодексу має зайнятися лічильна комісія, а її результати будуть вивчені регламентним комітетом. Про них і буде поінформовано. Щодо «бійки», яка виникла у сесійному залі напередодні, то Віктор Омеліч сказав: вивчаються відеоматеріали і висновки також буде оприлюднено в залі.

Тим часом грозова атмосфера наростала. Зрештою Іван Плющ оголосив півгодинну перерву, щоб знайти вихід із ситуації.

Після перерви прогресивний соціаліст Володимир Марченко та керівник фракції КПУ Петро Симоненко внесли схожі пропозиції: доручити голові профільного комітету дослідити голосування по Земельному кодексу і поінформувати наступного вівторка.

Ця пропозиція набрала 116 голосів, а отже, не прийнята. Вислухавши суперечки народних депутатів від мікрофонів, Іван Плющ продовжив роботу сесії, надавши слово для доповіді народному депутатові Юрію Кармазіну. Він виступив з проектом закону про загальну структуру і чисельність Міністерства внутрішніх справ України. Сесія прийняла рішення створити робочу групу для врахування всіх пропозицій і побажань та подальшого обговорення цієї проблеми.

Сесія також розглянула проекти законів «Про основи містобудування» та «Про встановлення прожиткового мінімуму на 2000 рік», проект постанови ВР про заборону відключення енерговодогазопостачання боржникам — бюджетним закладам освіти та медицини.

Анатолій КАРАСЬ.

Нагороди, зіткані із праці

(Початок на 1-й стор.).

Почесні звання «Заслужений діяч науки і техніки України» здобули Михайло Казакевич — завідувач кафедри Дніпропетровського державного технічного університету залізничного транспорту, Мирослав Попович — завідувач відділу Інституту філософії імені Г. Сковороди НАН України. Металурги, освітяни, працівники охорони здоров'я, лікарі, артисти, працівники культури, діячі мистецтв, юристи, економісти, будівельники, працівники транспорту, сільського господарства, соціальної сфери і сфери послуг удостоєні почесного звання — заслужених.

Вітаючи нагороджених від імені Президента України, Голова парламенту Іван Плющ закликав присутніх вірити у щасливе майбутнє України, сприяти консолідації суспільства.

Новина приємна, але...

Як повідомили зарубіжні інформаційні агентства, нижня палата німецького парламенту прийняла закон про створення фонду для виплат компенсацій колишнім підневільним робітникам третього рейху і в'язням нацистських концтаборів. Днями його має розглянути і верхня палата бундестагу. Цю інформацію підтвердило і Посольство ФРН в Україні. Отже, для численних потенційних українських одержувачів довгоочікуваних компенсаційних виплат, та й багатьох інших громадян України, це приємна новина. Однак ми не можемо сьогодні сказати, чи враховано в прийнятому законі всі пропозиції і побажання української сторони. Вони висловлювалися під час переговорного процесу урядових делегацій, зустрічей в бундестазі, у письмових зверненнях до нього та до Посольства ФРН в Україні. Йшлося про принципові позиції. Тож, коли з текстом закону ознайомляться відповідні кола України, редакція детально повідомить про його зміст.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Недоторканність очікує на висновки

Парламентський Комітет із питань правової політики прийняв рішення рекомендувати ВР розглядати одночасно три законопроекти про внесення змін до Конституції України (він є профільним з розгляду таких законопроектів). Як повідомив член комітету Володимир Філенко (фракція «Реформи-Конгрес»), комітет розглянув висновок Конституційного Суду за президентським законопроектом за підсумками референдуму і вирішив: цей документ потребує доопрацювання. Депутати пропонують парламенту звернутися до Президента України з проханням доопрацювати законопроект, ураховуючи пропозиції КС. Крім цього, комітет вважає за необхідне, щоб КС подав висновки ще за двома законопроектами про внесення змін до Конституції: депутатському — за підсумками референдуму і законопроекту щодо обмеження депутатської недоторканності, проголосованому 20 січня. За таке рішення проголосували 13 з 21 члена комітету.

Закінчився робочий візит

до Берліна народних депутатів України — членів тимчасової спеціальної комісії з підготовки та попереднього розгляду проекту нової редакції Цивільного кодексу України. Делегація, очолювана першим заступником Голови Верховної Ради України, головою комісії Віктором Медведчуком, перебувала в ФРН на запрошення Німецького фонду міжнародного правового співробітництва.

6 липня членів делегації прийняв віце-президент бундестагу доктор Зольмс.

Віктор Медведчук мав зустріч з керівництвом правлячої у країні Соціал-демократичної партії Німеччини.

Відбулися завершальні внутрішні консультації спеціальної комісії.

Прес-служба Верховної Ради України.

Звернення фракції «Батьківщина» до Кабінету Міністрів України з приводу необхідності вжиття термінових заходів для виконання вимог законодавства про зарплату працівників системи охорони здоров'я

Лікар не може бути на останньому плані

Протягом останнього часу на адресу Верховної Ради України надходять численні звернення медичних працівників, обласних комітетів профспілок працівників охорони здоров'я та інших профспілкових організацій України про невиконання пункту «ж» статті 77 Основ законодавства України про охорону здоров'я, згідно з яким медичні та фармацевтичні працівники мають право на встановлення у державних закладах охорони здоров'я ставок та посадових окладів на рівні, не нижчому середньої заробітної плати працівників промисловості.

Верховна Рада України неодноразово загострювала увагу уряду на необхідності вирішення проблем галузі, в тому числі й на необхідності термінового вжиття заходів для приведення нормативних актів уряду у відповідність із вимогами статті 77 Основ законодавства України про охорону здоров'я. Однак питання про відповідний перегляд посадових окладів працівників охорони здоров'я досі не вирішено.

У квітні 2000 року середній розмір заробітної плати у народному господарстві становив 205 гривень, у промисловості — 273 гривні, а в системі охорони здоров'я — лише 132 гривні, тобто був удвічі нижче від середнього у промисловості.

Це свідчить, на жаль, про зневажливе ставлення виконавчої влади до вирішення проблеми забезпечення належної оплати праці медичних працівників, які, незважаючи на зубожіння, не вдаються до страйків та протестів і продовжують виконувати свої професійні обов'язки. Одним з підтверджень такого ставлення є й те, що, підвищуючи розміри заробітної плати працівникам освіти і культури, праця яких, безумовно, теж потребує гідної оцінки, виконавча влада чомусь забуває про необхідність вирішення цієї проблеми у системі охорони здоров'я, ставлячи її розв'язання на останній план і сприяючи тим самим несправедливому розшаруванню працівників бюджетної сфери за рівнем доходів і добробуту, формуванню негативних настроїв у медиків.

У зв'язку з викладеним фракція «Батьківщина» звертається до уряду з вимогою звернути увагу на неприпустимість порушень чинного законодавства у сфері оплати праці медичних працівників і вжиття невідкладних заходів задля усунення цих порушень та забезпечення гідної оплати праці медиків.

Фракція «Батьківщина» у Верховній Раді України.

У квітні середній розмір заробітної плати у народному господарстві становив 205 гривень

І щоб сіті повними були...

Завтра — День рибалки

(Початок на 1-й стор.).

Київський інститут рибного господарства допомагає практикам рекомендаціями, розводить нові рослиноїдні види риб. Такі, як білий та строкатий товстолобик, білий амур, короп. Це дає змогу економити на кормах і підвищувати рибопродуктивність до однієї тонни на гектар водного дзеркала. Селекціонери вивели нового українського коропа, який менше хворіє, не вибагливий до кормів та стійкий до низьких температур води. На шести водосховищах Дніпра проводяться дослідження щодо підвищення продуктивності цих водойм шляхом розведення рослиноїдних риб. Окрім того, розробляють технології вирощування в наших кліматичних умовах примхливих та делікатесних видів — таких, як осетрові та форель. Звичайно, не всюди місцева влада ставиться з розумінням до такого господарювання. Приміром, «круті» хлопці давно мріють про те, щоб перетворити ВАТ «Закарпатський рибокомбінат», що спеціалізується на вирощуванні форелі, на власну санаторно-курортну зону.

Михайло ЛІВАНДОВСЬКИЙ.

На знімках: у лабораторії фізіології та іхтіопатології працюють Людмила Хоменко та Надія Вовк; директор інституту рибного господарства Микола Гринжевський.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

З великої хмари малий дощ

Ленінським районним судом Кіровограда розглянуто справу «про корупцію», порушену проти заступника голови Новенської селищної ради Володимира Клокова.

Згідно з матеріалами, наданими спецпідрозділом з боротьби з корупцією та організованою злочинністю УСБУ в Кіровоградській області, встановлено, що В. Клоков активно займається підприємницькою діяльністю. Як свідчать документи реєстраційної палати, є співзасновником та заступником директора приватної кіровоградської фірми «Ельбор». На суді також розглядали документи про бартерні операції між згаданою фірмою та Новенською селищною радою.

За названі порушення Володимира Клокова притягнуто до адміністративної відповідальності й оштрафовано на... 255 гривень.

Олег БОНДАР.

Кіровоград.

Перспектива

Міліція перевдягається, а Запоріжжя чекає угод з Києвом

Невдовзі наші правоохоронці одягнуть нову форму. Є зимовий, літній, буденний і парадний варіанти, для старших і молодших офіцерів. Уперше її продемонстрували під час поїздки міністра внутрішніх справ України Юрія Кравченка до міліцейського гарнізону Запорізької області.

Керівник Запорізького УВС генерал-майор міліції Валерій Варенко сказав, що завдяки турботі місцевої влади вдається не лише пережити катастрофічне зменшення фінансування міліції, а й ремонтувати старе приміщення лікарні, споруджувати нове, дбати про сім'ї загиблих на службі правоохоронців і запровадити серед перших кінні та велосипедні підрозділи (на придбання 20 чистокровних орловських рисаків витрачено 100 тисяч гривень). А Юрій Кравченко нагородив кількох голів міських та районних держадміністрацій цінними подарунками.

Глава держадміністрації Запорізької області Олексій Кучеренко пообіцяв, що продовжуватиме найкращі традиції турботи про правоохоронців, бо стабільність і спокій у регіоні для нього — понад усе. На запитання, де він братиме на це кошти, я почув таке: «Для мене, учорашнього киянина, господарницький і адміністративний досвід роботи київського міського голови Олександра Омельченка — приклад. За кілька днів ми чекаємо його в гості для укладання взаємовигідної угоди про закупівлю для столиці овочів, фруктів і баштанних. Київ має гроші, у нас завжди родить, чом би всім не мати з цього зиску?».

Віктор ДМИТРЕНКО.

На знімку Андрія КІЄНКА: зразки нової форми.

Актуально

Поганка вбиває безжально

Як повідомили нашому кореспондентові у прес-центрі Міністерства охорони здоров'я України, з початку цьогорічного грибного сезону вже отруїлося грибами 352 особи, з них 73 — діти. Причому, протягом останніх двох тижнів кількість потерпілих зросла у сім разів. Найбільше отруєнь зареєстровано в Луганській (98 осіб), Донецькій (68) і Харківській (66) областях. 17 хворих померло, у тому числі троє дітей.

Міністерство охорони здоров'я застерігає від уживання дикорослих грибів і наполегливо рекомендує не збирати їх і не вживати в їжу. Особливо тим, хто погано обізнаний з цією справою. І в жодному разі не годувати грибами дітей. Мало того, треба стежити за дітьми під час прогулянок у лісопаркових зонах, де діти можуть зірвати та з'їсти отруйний гриб, що вже, на жаль, траплялося.

Якщо ж біда все-таки сталася, то треба негайно звернутися до лікаря. А до його приходу промити потерпілому шлунок, для чого дати випити слабосолоний розчин кип'яченої води і викликати блювоту. Та навіть якщо хворий відчув після цього полегшення — не треба заспокоюватися. Бо воно може бути тимчасовим.

Отже, без допомоги лікаря у таких випадках не обійтися. Не ризикуйте своїм здоров'ям і життям!

У номер

■ Львів

Інтернет — продовження освіти

У Львівському державному медичному університеті відкрито осередок програми розширеного доступу до Інтернету. Відтепер його можливостями — із комп'ютерного класу і через комутований доступ із домашніх комп'ютерів — безоплатно користуватимуться студенти і науковці. Програма надаватиме також безоплатний простір на серверах.

— Перевагу матимуть випускники програм обміну між американськими та українськими університетами, —пояснює керівник проекту від України, завідувач кафедри інформатики Олександр Сабан.

Як інформує наш власний кореспондент Оксана Теленчі, програму фінансує американський уряд через Бюро з освітніх і культурних питань Держдепартаменту США.

■ Кіровоград

Вогонь запалила... вода

В одній з кіровоградських квартир спалахнула пожежа. З'ясовуючи причини її виникнення, пожежні прийшли до несподіваного висновку: винуватицею нещастя стала скляна банка з водою, що стояла на підвіконні. Сонячні промені, сфокусувавшись у ній, мов у лінзі, підпалили речі, залишені поруч.

■ Полтава

Якби не сварка, жила б Одарка

Сварка між чоловіком і жінкою в «Жигулях» під час руху закінчилася трагічно. У пориві гніву, не контролюючи себе, прекрасна половина вхопилася за кермо. Легковик круто звернув з дороги і за якусь мить опинився у Ворсклі. Поблизу села Кротенки, що в Полтавському районі, річка глибоченька. Чоловік виплив, а його супутниця — загинула.

■ Одним абзацом

■ Згідно з рішенням Київської міськради, прийнятому в четвер, приватизації зі збереженням профілю діяльності підлягають 10 столичних кінотеатрів, із яких 7 буде виставлено на комерційний конкурс. Це — кінотеатри «Росія», «Братислава», «Супутник», «Краків», «Тампере», ім. Гагаріна та ім. Шевченка. Ще два кінотеатри підлягають акціонуванню («Аврора» та «Нивки»), один —літній кінотеатр «Вітерець» — буде виставлено на аукціон.

■ З наступного понеділка розпочнуться підготовчі роботи з реконструкції Севастопольської площі в Києві. Реконструкцію заплановано провести в три етапи. Перший — побудова транспортної розв'язки в двох рівнях, будівництво та введення в дію 50% потужностей підземного торговельного центру з переходами та паркінгами для машин. Другий етап передбачає повне введення в експлуатацію підземного торговельного центру площею 1,1 тис. кв. метрів та автостоянки. На третьому етапі на площі буде збудовано великий торговельний центр у вигляді 25-поверхової башти.

■ Більш як вісімдесят сімей з районів, що постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС, одержали ордери на квартири у нових будинках у Рівному, Костополі та Здолбунові.

■ В одному з купе поїзда «Київ—Варшава» інспектори Ягодинської митниці виявили під сидінням замасковану схованку, де лежало 85 газових пістолетів різних марок та ще майже півтори тисячі набоїв до них. За попередніми даними, вартість контрабанди сягає 25 тисяч гривень. Власник недешевого і водночас небезпечного товару так і не знайшовся.

■ Пишне святкування дня народження на одному з островів поблизу Черкас закінчилося для 37-річного київського бізнесмена кримінальною справою. Грандіозний феєрверк, який «вималював» у нічному небі прізвище іменинника, образив почуття ветеранів війни та родини загиблих. Салютував «новий» українець у день пам'яті — 22 червня...

■ На місці злочину — біля розритої могили, якій дві тисячі років, у Бахчисарайському районі на Усть-Альмінському могильнику — співробітники Служби безпеки затримали чотирьох севастопольців. Розриваючи древнє захоронення вночі та ще й збуджуючи себе наркотиками, злодії, двоє з яких 16-літні підлітки, відкрили могилу скіфської дівчинки. В них вилучено кільця й підвіски з жовтого металу, намисто з напівдорогоцінних каменів, глиняний посуд, скалки дзеркала і пакет з коноплею.

■ Випадок з розряду курйозних стався з жителем одного із сіл Житомирського району. Він підняв на ноги міліцію: мовляв, вкрадено його іномарку. Авто знайшли швидко. І водночас на заявника чекав адмінпротокол за фальшиву тривогу. Як з'ясувалося, він добряче «посидів» за столом у знайомих і забув, що й машину там залишив.

За повідомленнями інформагентств та кореспондентів «Голосу України».

Як кували «щастя» Коваля

Журналістське розслідування

Той переліт з-за океану здався Василеві Ковалю як ніколи довгим. Думками він значно випереджав літак, що наче завмер у хмарах, і давно вже був у Києві, в Консульському управлінні (КУ) МЗС України, яким керував два роки...
З аеропорту Коваль буквально заскочив додому, переодягся, випив кави і поїхав у міністерство. Там його чекали «люди в сірому» на чолі з генералом СБУ. Під кабінетом відомого дипломата стояла охорона. Настільний календар зафіксував дату: 29 листопада 1997 року.

Про що мовчав слідчий?

Розмова у кабінеті Коваля була напрочуд миролюбна. Гості в цивільному повідомили Василю Гавриловичу, що 22 листопада помер якийсь Мільченко і при ньому знайшли службовий паспорт, виданий Консульським управлінням.

«І що ж накоїв той Мільченко? — губився в здогадах Коваль. — Що особливого в тому паспорті, яких видано тьма-тьмуща?»

Хлопці зі спецслужб нічого не приховували. Відверто поділилися «розкопаним»: поки ви, мовляв, були у відрядженні, ми з картотеки вилучили картку покійного і дізналися, що Мільченко та члени його сім'ї відряджалися за кордон за розпорядженням великого начальника. Та от біда: заявки, на підставі якої ви, пане Коваль, заповнили картку, катма. Отже, оформляли документи родині незаконно.

«Порушуємо, порушуємо», — сказав би відомий телевізійний герой інспектор ДАІ Петренко і запропонував би сплатити штраф на місці.

Джентльмени в краватках теж запропонували. Співробітничати. Щоб біді, яка нависла над начальником КУ, зарадити, потрібно було «надати інформацію». Про можливий зв'язок ім'ярек з Мільченком. Коли, куди виїжджали він і його однодумці? Чи перетинались їхні шляхи за кордоном, з ким там мали зустрічі?

Необізнаність і відверта відмова Коваля давати будь-які дані на тих, кого органи взяли на гачок, гостей дивувала і розчаровувала. Вони не розуміли, чому керівник солідного підрозділу МЗС, притиснутий до стіни «справою Мільченка», такий незговірливий. А Василь Гаврилович не врахував силу політичного вітру, який владарював за вікном.

Розповідає дружина Василя Коваля Людмила:

— О восьмій вечора Василь Гаврилович прийшов додому в супроводі восьми чоловік.

Оперативники Генпрокуратури та СБУ занурилися у шухляди і шафи. Коваль простояв у вітальні до кінця обшуку. За столом розташувався слідчий. Бентежили його очі. Вони красномовно про щось мовчали.

Закінчився обшук о десятій вечора, група разом з Василем Гавриловичем поїхала до Генпрокуратури.

«Я скоро повернуся», — сказав чоловік.

Шило в мішку

Ніч з 29 на 30 листопада Василь Коваль провів у СІЗО, де в нього стався інсульт. Через два дні повідомили, що він заарештований. Незважаючи на критичний стан здоров'я, дипломата почали допитувати, причому, без адвоката. Ще і ще раз пропонували співпрацю. Реакцією на відмову вести «діалог» було направлення хворого чоловіка в Житомирський СІЗО, відомий витонченими умовами утримання. Сказавши «а», слідча група змушена була будь-що довести вину Коваля — зловживання посадовим становищем та службові підлоги під час оформлення паспортів і віз Мільченку та членам його сім'ї. Слідчі не чули Василя Гавриловича, коли він говорив, що до нього майже щоденно зверталися з Адміністрації Президента, Кабміну, міністерств з проханням оперативно оформити документи для виїзду того чи іншого громадянина. Що без заявки він не зумів би цього зробити, бо там містяться дані, без яких оформлення неможливе. Що він не міг ігнорувати розпорядження, прохання великих чиновників, а про те, що Мільченко не був директором заводу, а його діти — студентами, дізнався лише під час слідства. Глухими були слідчі і до вимог рідних Коваля звільнити його з-під варти для стаціонарного лікування.

Розповідає Людмила Коваль:

— За вісім місяців попереднього ув'язнення Василя Гавриловича ми надіслали до Генпрокуратури понад 50 клопотань, звернень, листів, скарг, вимагаючи спочатку проведення судово-медичної експертизи, а потім —зміни запобіжних заходів. Все було марно. Тоді ми з чоловіком оголосили голодовку. Спочатку нас ігнорували. Але коли після 40-денної голодовки загроза нашим життям стала більш ніж реальною, Генпрокуратура пішла на зміну запобіжних заходів.

29 червня 1998 р. Василя Гавриловича за станом здоров'я звільнили під заставу.

20 жовтня 1998 р. Генеральна прокуратура знову заарештовує Коваля. Цього разу його звинуватили в тому, що в 1995 р., перебуваючи на посаді Генерального консула України в Польщі, він організував звільнення з варшавської в'язниці громадянина України Кириченка П. М. і знищив його кримінальну справу.

На цьому епізоді слід зупинитися детальніше, бо із звинувачення виразно випирає оте шило.

Отже, повернімося до Польщі, де після проголошення незалежності України Коваль, не чекаючи вказівок, сформував у тодішньому посольстві СРСР окремий консульський відділ, який вже тоді захищав інтереси України, її громадян. Пізніше він активно включився в формування бази для майбутнього посольства України. Не було грошей, приміщень, було тільки бажання і моральна підтримка Києва. Тоді і звела його доля з підприємцями Кириченком і Брижатим. Перший виступив інвестором багатьох проектів зі створення дипломатичного корпусу, другого Василь Коваль узяв на роботу в посольство. Кириченко був самодостатнім бізнесменом, на що польські власті дивилися спідлоба. А тут у нього знайшли пістолет, порушили кримінальну справу.

Кириченко, відпущений під заставу, з Польщі виїхав і на вимоги стати перед очі слідчих не реагував.

Так ось, Василеві Ковалю поставили у вину те, що він «на початку червня 1996 р. з метою сприяння ухиленню від кримінальної відповідальності Кириченка П. М., діючи з особистої зацікавленості та в інтересах Кириченка, використовуючи своє посадове становище всупереч інтересам служби, дав незаконну вказівку другому секретарю Посольства України у Польщі Брижатому А. М., підлеглому йому по службі, повідомити правоохоронні органи Польщі про те, що Кириченко перебуває у службовому відрядженні за кордоном, а тому не може прибути до Польщі...»

19.06.96 р. на території Посольства України у Варшаві Коваль начебто отримав від Брижатого завірені копії матеріалів кримінальної справи та речовий доказ — револьвер «Астра», «які (...) до правоохоронних органів України не передав, а розпорядився на свій розсуд».

Василь Коваль так коментує вищезазначене:

— На мій погляд, сценарій змальованих подій разюче примітивний, а зображений у ньому злочин — неправдоподібно зухвалий і абсолютно безглуздий.

Неможливо уявити, якими повинні бути обставини або наскільки безмежною повинна бути особиста зацікавленість, щоб професіональний дипломат, юрист з великим досвідом роботи вчинив подібне. Вся недолугість звинувачення стає очевидна, якщо знати, що собою являла кримінальна справа Кириченка. За незаконне зберігання зброї, в разі доведеності злочину, за польськими законами йому загрожувало піврічне умовне покарання...

І все ж долею бізнесмена цікавився Київ. Навіть Брижатий, який не відрізнявся правдивістю показань, категорично свідчив, що «Кириченко не мав дружніх стосунків з Ковалем» і що «переговори стосовно передачі справи Кириченка ініціювалися на вищому державному рівні».

Польща передала копії документів і пістолет Брижатому, який і розписався в їх отриманні. Потім, як сам стверджує, поклав документи в машину Коваля і про подальшу долю їх не знає.

Ці й тільки ці показання і стали підставою для засудження колишнього начальника КУ.

За загублені кимось копії матеріалів кримінальної справи Коваля позбавили волі на довгих п'ять з половиною років...

— Суд не взяв до уваги, що машина Коваля у день так званої передачі документів була в ремонті, —зазначає адвокат Ігор Грицяк. — Повірив Брижатому, який стверджував, що супровідного листа до копії матеріалів кримінальної справи привіз у Київ у липні, хоча в той період був у Харківській області у відпустці, про що свідчать наказ, відмітки прикордонників у паспорті тощо.

На показаннях Брижатого слідство зшило ще один «злочин» — службовий підлог при оформленні документів на автомобіль.

— Щоб знайти істину, достатньо було викликати в суд покупця авто, про що ми просили, — каже Ігор Грицяк. — Та це клопотання, як і багато інших, столичний міський суд не задовольнив. Скажімо, ми наполягали на тому, щоб викликати свідків, які б підтвердили, що 19 червня 1996 р. підзахисний не міг бути при передачі матеріалів справи Кириченка в Мін'юсті, оскільки розв'язував питання в МЗС Польщі. Просили запросити у відповідних служб довідки про перетин кордону Брижатим... У свою чергу, Верховний Суд України, розглядаючи касаційні скарги, проігнорував принципову думку незалежних експертів (епізод по Кириченку тощо). А якби суд прислухався? Тоді довелося б виправдовувати Коваля через відсутність складу злочину і звільняти з-під варти.

«Спочатку ув'язнили, а потім відібрали здоров'я»

Розповідає Людмила Коваль:

— 14 квітня 1998 року мені вперше за п'ять місяців дозволили побачення з Василем Гавриловичем.

Коли я його побачила, підлога попливла з-під моїх ніг і стіни захиталися.

Переді мною стояв мій сильний чоловік, моя безпорадна дитина, мій старенький дідусь...

Побачення закінчилося... І я зрозуміла, що дозвіл на зустріч з Василем Гавриловичем — це ніякий не жест гуманізму, а чергова спроба зламати нас побаченим і почутим.

Ми витримали і це випробування. І я пишаюся своїм чоловіком.

Василь Коваль, підсумовуючи усе, що з ним сталося, зазначає: «Українська репресивна машина ні за що покарала мене вже двічі: спочатку проти мене сфабрикувала справу і ув'язнила, а потім у своїх катівнях відібрала в мене здоров'я».

Сподіваємося, керівництво Верховного Суду уважно розгляне цю неординарну справу і відповість на запитання: як сталося, що обвинувачення слідства, побудовані на припущеннях, здогадах і бездоказовості, прийняв Київський міськсуд? Чому він, по суті, позбавив Коваля права на захист, беручи до уваги суперечливі показання Брижатого і відкидаючи логічні свідчення засудженого і адвокатів?

Взяти хоча б ще один епізод (порушення правил про валютні операції). Сестра Коваля, оформивши договір купівлі-продажу квартири в Києві, попросила брата передати гроші господареві житла, тобто виступити в ролі живої скриньки. Він передає, але старий господар, у свою чергу, просить обміняти українську валюту на долари. Коваль міняє. І за це отримує п'ять (!) років позбавлення волі.

Де логіка слідства і суду? Куди подівся здоровий глузд при визначенні міри покарання? Суди часом за навмисне вбивство карають менш жорстоко...

6.08.99 р. Зранку видали цукор, мокрий хліб та січку. В обід — суп з кабачками, їсти не можу. Заміряли тиск, ліків жодних. Болить серце і голова. На вечерю дали солоні кабачки.

7.08.99 р. Вночі стало погано... Через 3 год. 40 хв. прийшов медбрат, дав таблетку від тиску.

13.08.99 р. Хліб мокрий, цукор, суп з кабачками. Болить голова, зуб, шлунок.

(Із щоденника Василя Коваля.)

Колишні підлеглі Василя Гавриловича зазначають, що в перші дні арешту понад 60 дипломатів клопотали про його звільнення. А з іменем дипломата пов'язують не тільки прийом делегацій, а й копітку роботу зі створення дипломатичних установ України за кордоном. Коваль був професіоналом високого класу.

— Поза всяким сумнівом, він і зараз такий, оскільки залишився сильний духом і світлий думками, — кажуть дипломати. — Якби у тих умовах керівником КУ був хто-небудь менш ініціативний і досвідчений, нездатний аналізувати й прогнозувати, вся наша робота звелася б до функцій пожежної команди.

І ось ця людина позбавлена волі, дипломатичного рангу надзвичайного і повноважного посланника України другого класу.

— Про упередженість слідства і судів, — зазначає адвокат Семен Портяник, — окрім іншого, свідчить такий факт. Провадження за п'ятьма з восьми інкримінованих Ковалю злочинів, згідно з вимогами ст.6 Кримінально-процесуального кодексу України, мало бути припинене після амністій 1998—1999 років. Але ні прокуратура, ні суди тих законів «не побачили».

16.08.99 р. В оці лопнули судини, болить серце, занімів лівий бік. Тиск не падає, болять зуби, голова. На прогулянку не ходжу — боюся впасти. Лікування ніякого. На заяву про зустріч з начальником медчастини відповіді немає.

21.08.99 р. Прийняв (у коридорі!) начальник медчастини. Поговорили про відсутність лікування, дивну дієту (печінковий фарш і молоко).

25.08.99 р. Мокрий цукор, хліб. Простуда не лікується, бані немає третій тиждень, міняють лише одне простирадло, антисанітарія. Шкода, що про все це не знають на волі.

(Із щоденника Василя Коваля.)

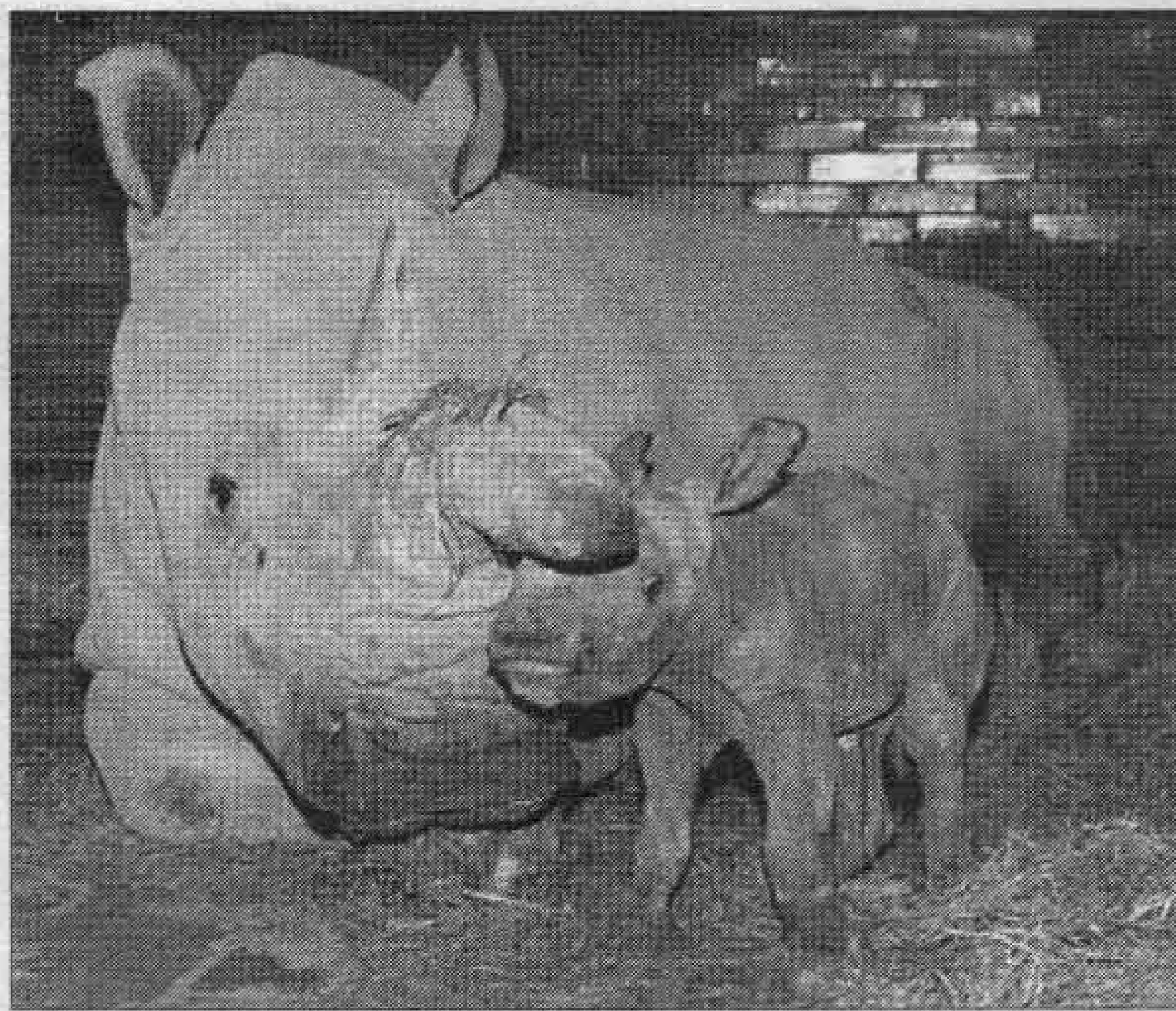
На волі справді не знають про життя подібних установ, які утримуються на податки громадян. З цього приводу подумалося: чи пішла та кругленька сума, яку рідні віддали як заставу за звільнення Коваля з-під арешту і яка має йти в доход держави, на поліпшення умов утримання в колоніях і тюрмах, медичне обслуговування і харчування засуджених? На думку адвокатів, суд стягнув гроші безпідставно, бо послався на те, що Коваль, перебуваючи на волі, схиляв свідків до неправдивих свідчень і перешкоджав встановленню істини. І це при тому, що сам слідчий задовго до суду відмовив у порушенні кримінальної справи проти Коваля... через відсутність у його діях складу злочину. Тобто, не схиляв і не перешкоджав. Та «жираф большой — ему видней». На жаль.

Хочеться вірити, у Верховному Суді України зуміють відділити зерно від полови, Істину від фальсифікації.

Іван ІЛЛЯШ.

На знімку: Василь Коваль зустрічається з Лехом Валенсою.

Сказавши «а», слідча група змушена була будь-що довести вину

На знімку АП: *а ось із чеського зоопарку африканські носороги тікати не збираються. Якраз навпаки — живуть собі у теплі та добрі та розмножуються. Рідкісний випадок: у білого носорога народилося маля.*

Бегемоти тікають із зоопарку через дірку в огорожі

Південноафриканські єгері б'ють на сполох: Національний парк Крюгера ризикує залишитися без будь-якої живності. Леви, слони, антилопи та інша «копитна дрібнота» і навіть незграбні на суші бегемоти почали тікати з території парку на волю після того, як потужні повені знесли багатокілометровий відрізок огорожі.

Так, за підрахунками єгерів, щомісяця цей величезний всесвітньо відомий заповідник на північному сході ПАР, розміром як територія Ізраїлю, недораховується не менше 20 самих лише буйволів. Ремонт огорожі займе майже рік. Гроші виділяє департамент захисту довкілля, який оголосив конкурс на укладення контракту серед будівельних фірм.

Тим часом мешканці навколишніх сіл, як південноафриканських, так і сусідніх мозамбікських, вже зазнають відчутних втрат великої рогатої худоби, яка стає здобиччю левів-мародерів, що вирвалися із заповідної зони. Людських жертв, на щастя, поки що немає, повідомляє місцева влада.

Усього, за оцінками спеціалістів, не менш як 114 км огорожі потребують ремонту або ж цілковитої заміни. Це коштуватиме приблизно 725 тис. доларів.

Рекламісти тренуються на кішках

Ото дають!

Кажуть, коти звикають не до господарів, а до домівки. Є всі підстави стверджувати, що незабаром Мурки і Васьки серед звичної домашньої обстановки об'єктом свого уподобання оберуть телевізор. Бо їх, котів, уже залучено до потенційної телевізійної аудиторії.

Нещодавно на національних каналах США, Англії та Франції пройшов перший у котячій, та й у телевізійній узагалі, історії спеціальний рекламний ролик для котів. Після чого його опробували на наших домашніх улюбленцях. Таке собі 40-секундне кіно, що стимулює поїдання «Віскасу». Ролик незвичайний для людського ока — в ньому враховано кольорову гаму і звуковий діапазон, що їх сприймають коти. Здійснені за участю 200 котів дослідження виявили у 60 відсотків тварин позитивну реакцію на побачене, що засвідчили характерний поворот голови, вух і задоволене муркотіння.

Ролик зроблено на замовлення компанії — виробника харчу для тварин. Одним із парадоксів реклами цієї галузі торгівлі було те, що вона адресувалася покупцям, які не були її прямими споживачами. Тепер, за словами ініціаторів тваринної реклами, ситуація зміниться. Ось лишень джерело фінансування улюблених котячих ласощів залишиться традиційним — гаманець господаря.

Матільда НЯВЧЕНКО.

Президент вибачається за різке підвищення цін

«Це що ж за президент такий?» — запитає читач. А це президент Нігерії Олусегун Обасанджо, який визнав помилковим рішення уряду про 50-відсоткове підвищення цін на всі види палива, що стало причиною загальнонаціонального страйку.

Він вибачився перед єдиною центральною профорганізацією країни за те, що не проконсультувався з ними з такого важливого питання...

Фермер купив автомобілі Піночета

Багатий чилійський фермер заплатив майже 100 тис. доларів за два броньовані автомобілі марки «Мерседес-Бенц», на яких їздив колишній диктатор Августо Піночет. 76-річний Енріке Лобос став переможцем на урядовому аукціоні, запропонувавши 47 тис. дол. за кожну машину. Зроблені на замовлення наприкінці 1980-х років коричневі «Мерседеси» обладнані броньованими бензобаками, кулenепробивними і звуконепроникними шибками і можуть розвивати швидкість до 225 кілометрів за годину. Нинішній президент Чилі Рікардо Лагос відмовився від цих машин, вважаючи їх недозволеною розкішшю, **повідомляє АП.**

Наполеон — кандидат у мери

Принц Шарль Наполеон — нащадок молодшого брата імператора Бонапарта Наполеона — мріє стати мером адміністративного центру Корсики Аяччо. Саме в цьому місті 1769 року народився його знаменитий дядько-імператор, який прославив Францію на весь світ.

Шарль Наполеон — єдиний член імператорської родини та її глава після смерті свого батька — офіційно висунув свою кандидатуру на посаду градоначальника Аяччо. За традицією цей пост протягом багатьох десятиріч займали представники Бонапартистської партії. 49-річний принц, який має ступінь доктора економічних наук, очолює невелике підприємство з міського будівництва і продажу нерухомості, а за своїми політичними переконаннями є швидше демократом і республіканцем, ніж бонапартистом.

Через свої республіканські переконання Шарль Наполеон певний час був ізгоєм у своїй власній родині, батько позбавив його спадку і будь-якої підтримки. Однак після його смерті Шарль повернувся на Корсику, «очолив» не лише імператорську сім'ю, а й асоціацію пам'яті Наполеона, що налічує близько 3 тисяч осіб. Він домігся перейменування її на Французьке товариство наполеонівської історії і створив асоціацію з поліпшення і захисту образу Корсики.

Молдова стала парламентською республікою

Молдавський парламент прийняв поправки до конституції. В результаті змінено форму правління в країні — Молдова стала парламентською республікою. Уряд одержав ширші повноваження. А президента тепер обиратимуть не всенародно, а в законодавчих зборах. Можна сказати, що в Молдові відбувся конституційний переворот, головну роль в якому зіграла фракція комуністів, найчисленніша в депутатському корпусі. Лідер Компартії Володимир Воронін заявив, що його фракція голосувала за парламентську республіку, щоб покласти край тривалому конфлікту між гілками влади, зокрема між президентом і парламентом.

Нинішній вибір парламенту — його реакція на ініціативу Петру Лучински провести в країні всенародний референдум за розширення президентських повноважень. Зазіхнувши таким чином на права парламенту, президент одержав в особі останнього відвертого супротивника: загроза втратити владу згуртувала лівих і правих депутатів. У відповідь на президентський законопроект, який перетворив би країну на президентську республіку, парламент організував свій — прямо протилежний — і встиг до парламентських слухань заручитися підтримкою конституційного суду. До того ж, усі необхідні читання законопроекту було проведено за один день. І надвечір в середу Петру Лучински дізнався, що в ліпшому разі зможе допрацювати свій президентський термін (він закінчується наприкінці нинішнього року).

Постаттю номер один у Молдові став глава парламенту Думитру Дьяков, який зобов'язаний усією своєю кар'єрою нинішньому президентові. Колись він починав з Петру Лучински в комсомолі, та й у нинішнє крісло йому допоміг сісти президент. Розбіжності між колишніми соратниками виникли після вимоги Лучински надати йому більше влади. Думитру Дьяков заявив тоді, що це може обернутися диктатурою. Його підтримала парламентська більшість.

Уряд, який одержав «широкі повноваження», поки що сам не знає, що це означає. Прем'єр-міністр Думитру Брагіш сказав кореспондентові «Голосу України», що прийняті парламентом конституційні поправки — «поки що тільки декларація». До неї необхідні органічні закони, які чітко розмежували б повноваження між парламентом і виконавчою владою. Цих законів ще немає, і кабмін не знає, від якої межі і до якої поширюється свобода його дій.

Настрої в уряді чемоданні. Всі знають, що нинішній прем'єр — людина Петру Лучински. І тепер в апараті гадають, чи прем'єр сам подасть у відставку, чи його відставить парламент.

Нестабільність нинішнього уряду може стати на заваді переговорам з МВФ, місія якого має прибути до Кишинева наступного тижня. Свої відносини з Молдовою ця організація призупинила в листопаді минулого року після падіння кабінету міністрів Іона Стурзи. Якщо те саме станеться і з нині діючим урядом, кредитів Молдові доведеться чекати ще довго. А вони необхідні, зважаючи на те, що посуха залишила Молдову без половини врожаю. Економічна криза в країні посилилася. На такому тлі всі передрікають обвал національної валюти.

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

Хроніка. Факти. Події

■ Лондон

Син не заслуговує на поблажливість

Прем'єр-міністр Великобританії Тоні Блер заявив, що його старшого сина слід покарати згідно із законом. Річ у тім, що поліція знайшла Юана (фото АП, 1998 р.) п'яного, він лежав на землі після вечірки з нагоди закінчення шкільних іспитів. Мало того, отямившись, Юан Блер збрехав поліції, неправильно назвавши ім'я, вік та адресу. Інцидент стався лише через кілька днів після того, як Тоні Блер виступив з пропозицією штрафувати на місці п'яних молодиків, котрі порушують громадський порядок. Цікаво, а як поставилися б у нас до п'яного чада високопоставленого чиновника?

■ Белград

Другий термін став реальністю

Югославська Скупщина прийняла поправки до конституції, що дасть змогу президентові Слободану Мілошевичу бути обраним на другий термін. Крім того, відтепер глава держави обиратиметься не парламентом, а на всенародних виборах. Ці зміни викликали хворобливу реакцію з боку Чорногорії. Підгориця звинуватила Мілошевича в бажанні стати довічним президентом.

■ Сорія

Трагедія в Іспанії

За останніми даними, внаслідок катастрофи автобуса в іспанському місті Сорія загинуло 28 осіб, тяжко поранено — 12. Усі жертви — школярі віком від 14 до 16 років з двох шкіл під Барселоною. Вони їхали відпочивати до літнього табору. В Кастилії-Леоні оголошено триденний траур. Глава іспанської держави король Хуан Карлос надіслав сім'ям загиблих телеграми з висловлюванням співчуття.

■ Цюрих

Чемпіонат світу відбудеться у ФРН

Першість світу з футболу 2006 року відбудеться в Німеччині. Таке рішення прийняв у Цюриху виконавчий комітет Міжнародної федерації футболу (ФІФА). Нагадаємо, що за право проведення чемпіонату разом з Німеччиною претендували ПАР, Англія, Марокко. Відкриття першості відбудеться 9 червня 2006 року в Мюнхені, а фінал — 9 липня в Берліні.

■ Рим

Спека — це також лихо

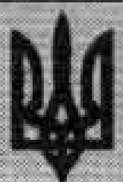
Температура в Південно-Східній Європі сягає 45—50 градусів за Цельсієм. З Італії та Греції почали виїжджати туристи. В Греції проблема спеки поглибилася через пожежу на заводі та страйк сміттярів у Афінах. Із Румунії, Болгарії і Хорватії надходять повідомлення про смертельні випадки внаслідок перегрівання. В деяких країнах оголошено надзвичайний стан.

На знімку АП: Італія. Рим. Спекотно.

СТВОРЕННЯ ІМІДЖУ УКРАЇНИ — НАША СПІЛЬНА СПРАВА

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ

Засновникам, учасникам та виконавцям проекту «Золота книга ділової еліти України»

Вітаю із започаткуванням видання, покликаного репрезентувати світові підприємницький імідж України, кращих представників вітчизняного бізнесу, які роблять вагомий внесок в утвердження нашої держави, у піднесення та ринкову перебудову її економіки.

Переконаний, що «Золота книга ділової еліти України» сприятиме розширенню взаємовигідного міжнародного співробітництва, налагодженню прямих ділових контактів і залученню інвестицій, подальшому інтегруванню нашої країни у європейський та світовий економічний простір.

Бажаю успіхів у цій важливій і потрібній справі.

Л. КУЧМА

МИТРОПОЛИТ КИЇВСЬКИЙ І ВСІЄЇ УКРАЇНИ, ПРЕДСТОЯТЕЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

Засновникам, учасникам та виконавцям національного проекту «Золота книга ділової еліти України»

Від імені Української Православної Церкви щиро вітаю Вас з нагоди започаткування національного проекту «Золота книга ділової еліти України».

Плідна праця видатних особистостей та їх досягнення сприяють розбудові нашої молодої демократичної країни та заслуговують гідного вшанування у славетному літописі як найцінніша спадщина для нащадків.

Ця патріотична акція надасть натхнення до належного нам служіння своєму народові та ствердження миром і злагодою Української держави, з вірою у всеперемагаюче добро.

Бажаю Вам успіхів у виконанні великого починання, доброго всім здоров'я та Божого благословення.

+ Володимир

На рубежі тисячоліть створюються величний літопис, в якому за видатні заслуги перед Народом, Державою та Українською Православною Церквою будуть гідно вшановані державні й суспільні діячі, керівники кращих промислових підприємств, політики, бізнесмени, діячі науки, освіти, медицини, культури, мистецтва, усі ті, чия плідна праця сприяє зміцненню в Європі та в світі позицій нашої молодої демократичної держави, розвитку її економіки, формуванню міжнародного іміджу.

Національний інформаційно-видавничий проект "Золота книга ділової еліти України '2000» покликаний сприяти створенню належного іміджу вітчизняної ділової еліти, залученню інвестицій в економіку України. Це двотомне видання виходить в світ у рік 2000-ліття Християнства й символізує собою духовне єднання Держави, Народу та Церкви. Ідею його створення підтримав Президент України Леонід Кучма й благословив Митрополит Київський і всієї України, Предстоятель Української Православної Церкви Блаженніший Володимир.

В альманасі **«Золота книга ділової еліти України '2000»** кращі журналісти країни розкажуть про наших видатних сучасників. Номінаційні розділи будуть подані за такими напрямами:

- **Державні діячі та політики**
- **Регіони України**
- **Промисловість**
- **Агропромисловий комплекс**
- **Будівництво**
- **Транспорт і зв'язок**
- **Торгівля**
- **Банківська, фінансова і страхова діяльність**
- **Наука й освіта**
- **Медицина і фармацевтика**
- **Культура і мистецтво**
- **Туризм і спорт**
- **Засоби масової інформації**
- **Послуги.**

До **«Золотої книги ділової еліти України '2000»** також увійдуть презентаційний публіцистичний нарис про Україну, почесне представлення спонсорів видання, інформаційно-довідковий та рекламний розділи.

Генеральним виконавцем й укладачем «Золотої книги ділової еліти України '2000» призначена компанія «ЄВРОІМІДЖ» — єдина українська організація, яка є співзасновником Європейської асоціації видавців ділової літератури, що під **знаком торгової марки «PREMIER-TSV»** реалізує блок **презентаційно-іміджевих видань серії «Золота книга» з офіційно зареєстрованими товарними знаками:**

- **«Золота книга українського підприємництва '99»**
- **«Золота книга ділової еліти України '2000»**
- **«Золота книга національної еліти України '2001»**
- **«Золота книга України»** та **«Ділова еліта України».**

На жаль, окремі фірми *(зокрема, АТ «Мазепа» та ПП «Дон-97»)* намагаються неправомірно використовувати деякі з наведених вище товарних знаків, але цей факт недобросовісної конкуренції (який, до речі, підпадає під дію статті 20 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» та статті 4 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції») тільки ще раз підтверджує популярність і значущість проектів серії «Золота книга».

Олена Вікторівна Капінос, голова Оргкомітету проекту «Золота книга ділової еліти України '2000», впевнена, що фахівці, які працюють над виданням, прекрасно усвідомлюють всю важливість покладеної на них місії. Світ знатиме не тільки про сьогоднішні досягнення нашої країни, альманах також дасть вичерпну інформацію про її потужний промисловий і сільськогосподарський потенціал, багатющі природні ресурси, а головне — про працьовитих і талановитих керівників підприємств, організацій, установ всіх галузей економіки, кращі з яких і представлять Україну світові.

Для того, щоб видання було максимально повним й об'єктивним, разом із співробітниками Оргкомітету, експертами й аналітиками працюють представники всіх центральних і регіональних органів влади, суспільних і галузевих спілок підприємців, торгово-промислових палат, інших організацій.

Високий престиж **«Золотої книги ділової еліти України '2000»** підкріплюється ретельно продуманою системою її розповсюдження. Альманах буде передано президентам, главам парламентів та урядів усіх держав світу, керівникам релігійних конфесій, торговим палатам й урядовим закладам країн — членів ООН, провідним інститутам Європейського союзу, міжнародним асоціаціям і центрам сприяння бізнесу, міжнародним центрам торгівлі та інвестицій, центрам керування зарубіжними проектами, офісам й агентствам Служби сприяння інвестиціям UNIDO, посольствам та торговим представництвам України за кордоном, зарубіжним посольствам і торговим представництвам в Україні, міжнародним банкам, інвестиційним і венчурним фондам, транснаціональним промислово-фінансовим компаніям та корпораціям, до фондів національних, урядових і парламентських бібліотек, оргкомітетам міжнародних виставок.

Презентація унікального альманаху та його електронної версії (що розміщуватиметься на CD і в мережі INTERNET) пройде в першій декаді грудня одночасно з проведенням у національному палаці «Україна» Міжнародного форуму економічного співробітництва «Україна і світ. Партнерство в ім'я злагоди та розвитку» й урочистої церемонії нагородження переможців Міжнародного відкритого Рейтингу популярності та якості «Золота Фортуна».

Всім учасникам «Золотої книги ділової еліти України '2000» будуть вручені ексклюзивні іменні дипломи та пам'ятні медалі **«За заслуги в розбудові економіки України»,** вони стануть повноправними делегатами Форуму. Бажаючі провести свої прес-конференції, міні-презентації продукції, поширити рекламно-іміджеву інформацію, продемонструвати відеофільми, взяти участь й виступити на засіданнях галузевих секцій заявляють про це в спеціальній анкеті, що надсилається безпосередньо до Оргкомітету. Підприємства, які будуть представлені в альманасі, мають ексклюзивне право на постачання з метою реклами власної сертифікованої продукції для організації неофіційних заходів (бенкет, фуршети) у рамках програми Форуму.

Завдяки альманаху світ знатиме про тих, чиї ініціативність, енергія, винахідливість і досвід забезпечують розвиток економіки України, підтримують її незалежність, про тих, чиї імена золотими літерами буде вписано в історію нашої держави. Адже лідерам економіки різних країн необхідні прямі бізнес-контакти, що розширюють можливості їхнього взаємовигідного співробітництва.

Заявки від учасників та спонсорські пропозиції приймаються до 30 серпня 2000 р.

Василь АНІСІМОВ,
заслужений журналіст України,
член Національної спілки журналістів України.

Оргкомітет проекту «Золота книга ділової еліти України '2000»:
Україна, 01030, Київ, вул. Івана Франка, 42-Б; Тел./факс: (044) 216-43-23, 216-52-87, 246-96-13, 246-96-29, 246-96-33; E-mail: goldbook@gu.kiev.ua

Телефони регіональних представництв Оргкомітету:

КРИМ	
(0692)	54-49-61, 54-59-29
(0652)	24-80-31, 24-80-32
(06569)	3-13-19, 3-10-03
(0652)	27-01-46, 25-50-12
(0656)	23-70-19, 23-01-11, 43-90-19
ВІННИЦЯ	
(0432)	27-23-98
(0432)	44-63-60
(0432)	43-90-19
ВОЛИНЬ	
(03322)	7-07-13, 7-02-79, 4-15-14, 7-07-15
(03322)	7-47-26, 2-38-16, 2-43-30, 2-43-84, 7-45-20
(03322)	4-34-77
ДОНЕЦЬК	
(0622)	55-79-62
(0622)	92-01-08, 90-87-80
(0622)	37-17-82, 92-11-50
(062)	338-48-02, 338-47-48, 337-17-82
(0622)	92-10-72
(0622)	91-69-21, 91-60-32, 91-66-77
(06264)	7-34-51, 7-77-77
(06267)	4-56-68, 4-24-97
ДНІПРОПЕТРОВСЬК	
(0562)	41-21-37, 34-10-46, 34-05-03, 34-05-02
(0562)	42-87-09, 42-86-25
(0562)	32-09-50, 32-02-70, 32-09-00
(0564)	29-20-75, 29-38-54
(0562)	37-47-92
(0567)	78-52-37
(0562)	47-78-62, 37-24-19
(0562)	47-26-28
(0567)	78-44-06, 78-44-36
(0567)	36-22-56, 36-22-59
ЖИТОМИР	
(0412)	37-32-43
(0412)	36-79-35, 22-97-16
(0412)	34-15-96, 34-44-85
ЗАПОРІЖЖЯ	
(0612)	33-71-23, 39-07-05
(0612)	13-26-27, 13-39-44, 13-26-28
(0612)	34-87-21
ЗАКАРПАТТЯ	
(03122)	1-20-10, 1-55-51
(03122)	3-51-25, 1-61-98
ІВАНО-ФРАНКІВСЬК	
(0342)	23-20-46
(0342)	55-90-47
КИЇВ	
(044)	246-96-23, 216-68-97, 216-28-64
(044)	212-11-45, 212-20-00, 212-35-42
(044)	244-39-15
(044)	268-21-49, 268-23-02, 268-31-13
(044)	229-51-20, 229-88-92, 246-42-04
КІРОВОГРАД	
(0522)	24-72-82
(0522)	24-14-28
(0522)	23-32-75
(0522)	24-16-39, 24-28-81
ЛУГАНСЬК	
(06452)	2-76-79
(0642	55-83-03, 53-03-06
(0642)	52-65-44, 52-81-79
(0642)	53-07-08, 47-50-95
(0642)	53-22-31, 53-10-91
(0642)	53-45-96
ЛЬВІВ	
(0322)	97-07-01
(0322)	52-27-41, 52-26-81, 52-29-61
(0322)	97-14-07
(0322)	72-80-53
(0322)	39-34-18
МИКОЛАЇВ	
(0512)	35-98-26, 35-10-38
(0512)	35-63-48, 35-23-02, 35-04-68
(0512)	55-60-60
ОДЕСА	
(0482)	28-04-17, 34-29-75
(0482)	28-02-55, 22-30-54
(0482)	24-60-32, 24-61-55
ПОЛТАВА	
(0532)	28-48-95, 19-33-01, 56-25-80
(0536)	75-74-95
(05366)	5-67-34, 5-67-47
(0532)	27-38-74
(05322)	2-27-17, 7-52-91
РІВНЕ	
(0362)	22-05-61
(0362)	28-76-70
(0362)	22-23-44, 62-04-49, 22-35-15, 26-79-41
СУМИ	
(0542)	22-21-80
(0542)	22-62-02
(0542)	22-07-35
(0542)	22-00-53, 21-07-15, 21-07-16
(0542)	32-04-24
ТЕРНОПІЛЬ	
(0352)	25-06-59, 22-53-48
(0352)	22-24-44
ХАРКІВ	
(0572)	23-30-28, 14-98-49
(0572)	14-03-90
(0572)	43-30-20, 47-45-46
(0572)	21-83-25, 28-26-18
(0572)	20-15-10, 20-14-38
(0572)	19-48-76, 40-12-80, 40-12-90
(0572)	67-90-24
ХЕРСОН	
(0552)	26-40-23, 24-80-52
(0552)	26-86-59
(0552)	51-54-57, 51-35-47
(0552)	26-50-77, 26-37-43
(05549)	4-22-73, 5-46-62
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ	
(0382)	74-16-06
(0382)	55-16-48
(03822)	9-34-69, 6-55-90
(03822)	6-03-54, 6-76-15
ЧЕРКАСИ	
(0472)	45-25-11
(0472)	47-26-04, 45-26-81, 45-31-09
(0472)	43-53-25
ЧЕРНІГІВ	
(0462)	95-25-56
(0462)	27-35-15
(0462)	95-84-59, 24-31-93
(04637)	3-22-89, 3-31-73
ЧЕРНІВЦІ	
(0372)	58-55-80,58-53-19
(0372)	58-55-70
(0372)	58-57-51, 58-58-20
(03722)	2-18-41, 2-25-02

Дотепники з міськради...

або Чому хочуть фінансово задушити «Сумиліфт»

Ситуація

Ось уже понад два тижні контора спеціалізованого ремонтно-будівельного управління «Сумиліфт» фактично перебуває в стані облоги: щодня сотні телефонних дзвінків і стільки ж прокльонів та погроз сиплються на голови бідних ліфтовиків. Особливо нарікають пенсіонери.

— І їх можна зрозуміти, — каже начальник «Сумиліфта» Володимир Литвинов. — Навіть здорова людина добряче упріє, здійснивши вимушений променад на 10-й чи 12-й поверх, не кажучи вже про хворих чи пенсіонерів. Проте й наш колектив полишив роботу не від доброго життя. Терпіли, терпіли, доки терпець не урвався. Півтора року сидіти без зарплати також, повірте, не мед.

Торік навесні працівники «Сумиліфта» навіть страйкували. Правда, лише два дні, піддавшись на солодкі обіцянки батьків міста погасити заборгованість за півроку.

Та обіцяльники пошили довірливих ліфтовиків у дурні. Після того страйку борг міста зріс ще на третину і нині наблизився до двох мільйонів гривень. У тому числі із зарплати — до 800 тисяч гривень. Отже, 133 особи — понад третина колективу — махнувши рукою на запевняння «батьків», звільнилися з роботи. Та це аніскільки не збентежило останніх: управління як і раніше продовжує працювати за спасибі, отримавши за 29 місяців якісь копійки на ремонт й утримання ліфтового господарства обласного центру. І це за умови, що під жорстким тиском міськвиконкому «Сумиліфт» дев'ять місяців тому знизив місячні розцінки на обслуговування одного ліфта ледь не вдвічі — зі 124 до 72 гривень.

— Проте ми і гадки не мали, що наша торішня спроба відстояти свої законні інтереси вийде нам боком, —вступає в розмову заступник В. Литвинова Віктор Татарченко. — Коли після страйку ми пред'явили до оплати рахунки за виконану роботу, обіцяльники, образно кажучи, почали викручувати нам руки. З подачі міськвиконкому за останні півроку хіба що дуже лінивий не побував в управлінні з двома-трьома «екстреними» перевірками. Представники практично всіх наявних фіскальних органів — КРУ, податкової інспекції, з боротьби з економічною злочинністю ходили день у день в управління, як до себе на роботу. А деякими тижнями в «Сумиліфті» одночасно працювало до півтора десятка перевіряльників. Від себе додам: фіскальниками справа не обмежилася. На непокірних спустили «з ланцюга» й місцеві засоби масової інформації. А ті раді старатися — шельмували ліфтовиків на всі заставки.

— Либонь тільки у державній зраді нас не звинувачували, —невесело додає Володимир Олександрович.

— Чим можна пояснити таку неприязнь?

— Скринька просто відкривається: під лозунгом боротьби з монополізмом комусь з великих сумських начальників дуже хочеться розвалити «Сумиліфт» — один з найкращих підрозділів ВАТ «Укрліфт». І створити на його базі приватну фірму.

— Чим обумовлено таке припущення?

— Зживання нашого управління зі світу почалося близько року тому, — продовжує В. Литвинов. — Якраз тоді хтось з владних коридорів почав наполегливо проштовхувати на сумський ринок нашого конкурента —Чернігівське СМУ-5, що належить іноземній фірмі ОТІС. Причому у наказовій формі (під страхом звільнення з роботи) змусили начальників кількох ЖЕКів укласти контракти на обслуговування ліфтів з «варягами».

— Чому «варягами»?

— Передусім тому, що в Сумах у них ні кола, ні двора — навіть автомобіля аварійної служби немає. По-друге, весь прибуток, а за ним і всі податкові відрахування, перетікають у сусідню область, а Сумам, за винятком «патронів», залишається лише велика дірка від бублика.

У тому, що «Сумиліфту» й справді «плетуть лапті», мене остаточно переконав менторський опус заступника сумського міського голови Миколи Рябенка, адресований ліфтовикам. Ось виписка з цього чиновницького «шедевра»:

«... згідно чинного законодавства організація діяльності підприємства та забезпечення виплати заробітної плати працівникам покладена на керівника підприємства». (Бо Литвинов, який 33 роки стоїть біля керма «Сумиліфта», бачте, цієї сентенції без Рябенка не знає. — **Прим. авт.**). Та повернімося до «шедевра»: «Питання щодо подальшої діяльності підприємства, заходи щодо його виживання, вважаємо, повинно вирішувати керівництво підприємства».

Коментарі, як то мовиться, зайві.

А тепер надамо слово заступнику сумського міського голови Миколі Рябенку:

— Це Литвинов почав міськвиконкому викручувати руки, коли підняв тарифи на обслуговування ліфтів до майже 130 гривень за наших шалених податків. Ось тоді як альтернативу «Сумиліфту» ми й запросили до Сум чернігівську фірму ОТІС. Після того Литвинов зменшив тарифи. Але якщо ОТІС бере плату за роботу і «живими» грошима, і бартером, то начальник «Сумиліфту» категорично відмовився піти нам назустріч. Через це в нього і виникла велика недоїмка Пенсійному фонду і бюджету. (Нещасні копійки, якими розрахувалося місто, Литвинов віддавав лише на зарплату не від доброго життя. — **Прим. авт.**) І тоді постало питання зняти пана Литвинова, а на його місце призначити іншого. Та колектив чомусь горою став за нього. Литвинов своєї політики стосовно бартеру не змінив...

— Лукавить, ох лукавить Микола Іванович. І насамперед щодо бартеру, — коментує звинувачення Рябенка Віктор Татарченко. — Лише три місяці тому він справді пообіцяв залучити до погашення заборгованості управлінню місцеві підприємства — ВАТ «СМНПО ім. Фрунзе», ВАТ «Хімпром» та інші. Проте віз і нині там: жодну з наших заявок, які ми передавали виконкому, так ніхто і не задовольнив. І заступникові голови про це добре відомо.

Одного не врахували сумські «добродії»: колектив не захоче стати розмінною монетою у цій дивній грі. І до кінця битиметься за своє право на життя. Можливо, суд, куди ліфтовики звернулися з позовом на чиновницьке свавілля, допоможе їм у тому. Очевидно, тоді й «дотепників-гумористів» у Сумському міськвиконкомі та довкола нього трохи поменшає.

Владислав ЖМУРКОВ.

Суми.

P. S. Коли цей матеріал уже було підготовлено до друку, Литвинова вже вкотре викликали на виконкомівський килим й зажадали негайної передачі ЖЕКам всіх паспортів на ліфти і розірвання договорів з ЖЕКами на обслуговування ліфтового господарства Сум. А тим часом сумчани третій тиждень змушені пішки «штурмувати» круті сходи вже ненависних їм «висоток». Водночас «Сумиліфт» не може погасити заборгованості перед державним і місцевим бюджетами в сумі 800 тисяч гривень.

Пам'ять

Рандеву на пленері

Юрію Смоличеві – сто років

Юрій Корнійович ітиме назустріч білою-білою засніженою Кончею-Озерною з-під сонця, що тільки-но звелося над Великим Дніпровським лугом, з величезним чорним собакою і аж сахнеться, впізнавши мене в таку ранню пору, коли жителі письменницького дачного селища ще й не прокидалися.

— Доброго ранку, Юрію Корнійовичу! З неділею будьте здорові...

Зупиниться, як вкопаний, а відповість не відразу: підвівши голову, уважно дивитиметься на мене крізь товстелезні окуляри з сильною діоптрією і мовчатиме довго.

— Ви ж на останньому організаційному пленумі голосували проти мене... Виступали проти. А тепер вітаєтеся? — питає відчужено і строго.

— Виступав. Тільки не проти вас, а за Олеся Гончара, молодшого за вас на двадцять років! Та й коли це було? Ще минулої весни. Можна вже й забути.

— Не забувається.., — так само пильно дивлячись крізь свою діоптрію, скаже мені Смолич, зітхне і одвернеться і довго дивитиметься на засніжений луг за замерзлими озерами, важко дихаючи. — Ні лихе, ні хороше.

— А вийшло ж все одно по-моєму: ви й самі відмовилися головувати у Спілці письменників. Ні разу і в кабінет не зайшли.

— Нащо воно мені, — зітхне Смолич і змерхне на моїх очах.

Здається ображеним, покинутим і забутим, як мала дитина. Щемливий жаль підкрадеться, візьме за серце, але я жену його, жену...

— Після третього інфаркту, — каже лугові, а не мені Юрій Корнійович, — на сімдесят другому році життя — яке вже там головування.

Дивиться на далеку дніпрову заплаву, зажурений-зажурений і сумний.

Нам стає ніяково отак стояти віч-на-віч і мовчати.

— Юрію Корнійовичу, я прошу... Хочу, щоб ви знали: шаную вас з дитинства. І шануватиму все життя. Перш за все за «Наші тайни».

— Виступи — виступами, а поглядів і симпатій своїх не міняєте? — дивиться мені у вічі пильно і насторожено, і сильна діоптрія підкреслює цю настороженість. — Виходить, що так? Це — добре. Це — справедливо.

— Не в тім річ — добре чи погано. Головне: існує велика література. Найбільша цінність для нас. А наші симпатії й антипатії, амбіції й марнославства перед нею, Літературою, нічого не варті. Перед українською літературою ви — великий і невтомний трудівник — сраму не маєте...

— Якби ж то, — перебиває мене Смолич роздумливо. — Грішила і грішить наша література кон'юнктурщиною. Грішив і я. Але, здається мені, не... Ну, не більше за інших. Але знаєте, Сашку Олександровичу, зізнаюсь вам щиро: дуже прикро мені чути про отой ваш виступ на організаційному пленумі. «Як же так, думаю, цитує на моєму ювілеї цілий розділ «Наших тайн» напам'ять, а як до діла — виступає проти мене?!» Гірко й тяжко було. Особливо у Феофанії... — Він усе ще дивиться отуди, в урочище, на засніжений луг, побатований смугами чорних шелягів, заставлений чорними деревами, поміж яких ось-ось з'явиться олень, лось чи косуля. Або хоч заєць перебіжить з одного чагаря в інший. Але там панує спокій і нерухомість засніженої зими, і далекі, рожевіючі в ранковім промінні хмарини на сході обіцяють що завгодно, тільки не весну, не відлигу, а ще більший мороз. —Припускаю, що Гончар ближчий вам за манерою письма, талановитіший за мене. Пишучи про степ у новелах «Південь», у «Таврії» й «Перекопі», особливо у «Троянді», рідніший вам. Однак, однак... Обідили ви мене. Засмутили.

— Зрозумійте, Юрію Корнійовичу: вас підставляли! Вашим іменем і авторитетом відкривали дорогу іншим людям, не переобтяженим ні талантом, ні славою, ні принциповістю! Щоб легше маніпулювати письменницькою громадою. Бачите ж: Гончара зняли, і одразу ж почалися арешти свободомислячої інтелігенції. Хотілося і захистити Гончара від несправедливої критики «Собору», і переобрати ще раз головою спілки, щоб і далі говорив своє непохитне «Ні!» свавіллю та беззаконню.

— Мабуть, що так, — після довгої мовчанки зітхне Смолич. — Але ж ви, як і все новообране правління, нічого вже не могли вдіяти. Лінію на його зняття виробляли в ЦК. І то — не в нашому, — Смолич оглядається, чи нема часом когось поблизу, і, стишивши голос: — Була вказівка з Москви. Це моє особисте припущення. Але безпомилкове. Суджу з того, що зі мною велися системні й безперервні переговори всю зиму й всю весну з такою наполегливістю, що неважко здогадатися, звідки вітер віє. Вказівка Москви: прибрати непокірного Гончара і розв'язати собі руки! Все розуміючи, я одбивався, як міг. З усієї сили! Доки й третій інфаркт ударив. Тоді вони висунули мою кандидатуру й запропонували організаційному пленуму без моєї згоди. Бо за інших не проголосували б...

— За вас теж новообране правління не проголосувало. Овчаренко сфальсифікував результати нашого голосування, хоч воно й велось явно, підняттям рук. І без підрахунку голосів видно було: проходить Олесь.

(Закінчення на 8-й стор.).

Оголошення

Рандеву на пленері

Пам'ять

(Початок на 7-й стор.).

— Он як? — дивується Смолич. — А мені казали...

— А що вам скажуть? Гру вели до кінця. Так що...

— Та вже як сталося. Але я категорично відмовився головувати. Ка-те-го-рич-но!

— Всі це знають: головує ж бо Козаченко...

— Я підкреслюю, — перебиває мене Смолич сердито. —Підкреслюю: і в Феофанії, куди до мене навідувався Федір Данилович, і вдома, виписавшись із лікарні, я категорично відмовлявся очолити спілку. Хочу, щоб і ви, і всі інші знали це. Олесеві я вже говорив про це не раз і не два. Але «утечки» інформації чомусь немає. То хоч ви скажіть усім, кому можете: я ніколи не прагнув ускочити в крісло голови спілки. І так ходив то в заступниках у Корнійчука й Бажана, то відповідальним секретарем тягнув на собі лямку видавничу, господарчу та організаційну. Натягався, як Сізіф із отим камінням. Так і я: ніколи не був позбавлений влади — навпаки, весь вік переобтяжений нею. І редагуванням заснованого мною ж таки журналу «Україна», навіть в евакуації. І Товариством «Україна» по зв'язках з українцями за кордоном, організованим теж мною. Очолюю його по сей день. Нащо воно здалося, оте головування в спілці на старості літ? А мене видають мало не за підсиджувача Олеся Гончара. Не може наша письменницька братія без сенсацій. І без ворогів не може. У нас це сидить з тридцять сьомого. І сидітиме до кінця життя...

Смолич дивиться на мене зажурено і просто, ніби збирається пожалітися. Тут він вдома — якось особливо личить йому і оцей хутір, і тиша, і спокій Кончі-Озерної, і ліс оцей понад трасою, і ошатні будинки, за якими мріє поміж старими дубами Великий Луг над Дніпром, засніжений і забутий о цій порі, густо заставлений ожередами і копицями сіна з літа.

— Я вас іще здивую, — каже Смолич, молодецьки збивши шапку на потилицю. — Прийду на засідання секції прози, яким ви керуєте, і прочитаю свої мемуари. Ви помітили: у нас майже немає мемуарної літератури. А двадцяті роки дають матеріал, що й у світі такого не знайдеш: скільки груп, скільки течій! Яке життя літературне вирувало у Харкові! І всьому я був свідок — перебував у вирі подій. І ніхто майже нічого не знає про ті відшумілі часи, про нашу літературну молодість. От я й надолужую. Може, щось і залишиться.

Незабаром Юрій Корнійович прийде-таки на вечір одного оповідання, на якому вперше читатимуть свої новели Григір Тютюнник, Женя Гуцало, Володимир Дрозд.

Талановиті й страшні оповідання, які зараз, за ще страшнішого, злиденного й безрадісного життя, чомусь не пишуться. Чому? Не стало таких зрячих і чесних душ? Ударяємося в модерн, якому тричі начхати на вимирання власного народу? Безробіття, злидні, розруха на селі і в містах. Наплювати! Аби тільки вгнатися за Умберто Еко — цією жарптицею авангарду чи андеграунду, чужого й холодного, як смерть?

Безоглядно чесну й сміливу прозу писати б молодим. Але на ірпінських, заздалегідь оплачених, семінарах учать молодих письменників не правди життя, а чогось зовсім іншого.

А Юрій Корнійович і справді здивує: прочитає спогади про... Винниченка, якого й згадувати не можна! З цього й почнуться оті «Розповіді про неспокій», якими завершиться його земне й літературне буття.

Слухатимемо його глухувате читання, затамувавши подих.

— Читайте ще! — гукатимемо дружно.

— Інте-ресс-но! — крутне головою Григір.

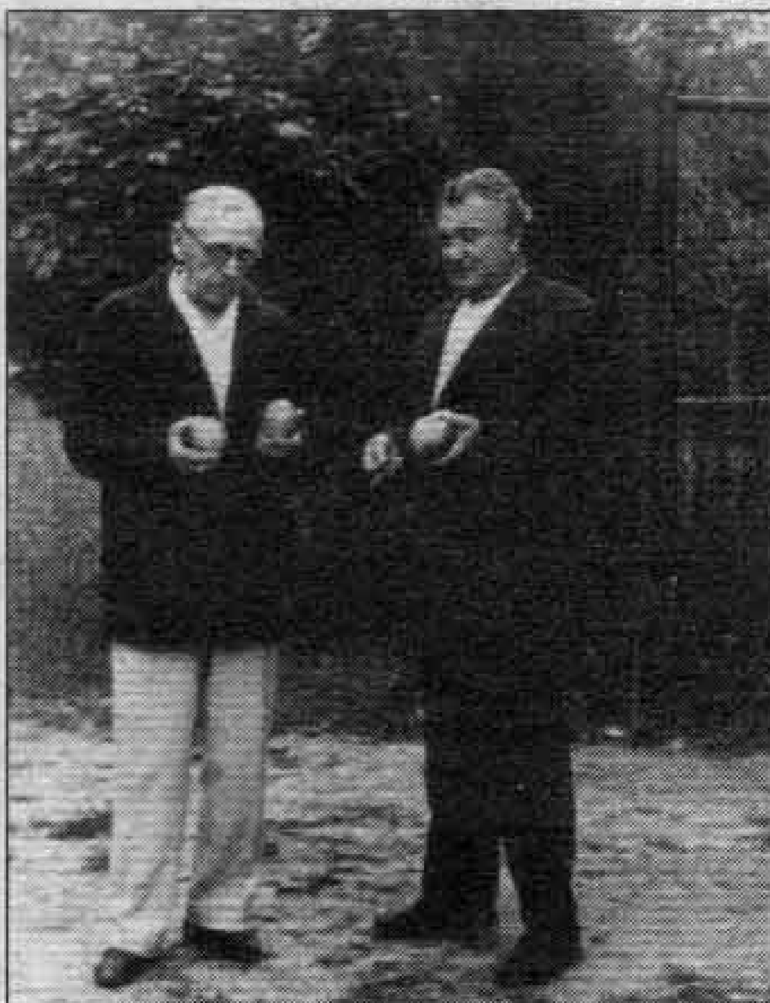
Але Юрій Корнійович згорне свій рукопис, скаже коротко:

— Іншим разом, — підведеться й вийде, не чекаючи ні запитань, ні обговорення.

Та й що обговорювати? Історію не обговорюють і не переробляють.

Та й іншого разу не буде, бо я більш не головуватиму: вранці мене викличуть у секретаріат СПУ і скажуть, що секції ліквідуються. Замість них утворюються комісії по жанрах, і керівників обиратимуть. Якщо виберуть мене, то залишуся. Ну, а якщо ні, то ... Ви ж самі розумієте.

Я зрозумію: хтось оперативно донесе в ЦК і куди треба ще звечора, яка проза читається на секції, що за мемуари оприлюднить Смолич.

Юрій Смолич і Василь Козаченко.

Конча-Озерна, осінь 1971 р.

Більш не піду ні на засідання комісії прози, ні на творче об'єднання прозаїків. І з Смоличем не зустрінуся: поїду в рідні краї, на південь, збудую невеличкий будиночок над морем у Далекому Бейкуші, житиму й працюватиму там постійно.

Там мене й Чорнобиль застане. Застане й смерть Юрія Корнійовича того ж року — 1986-го. І я не проводжатиму його «на той світ, серденько, до Бога». Тільки вість сумна долине й засмутить гірко-гірко...

Аж через тринадцять років потому сяду я за стіл у Смоличевій дачі, в його кабінеті, та подумаю... Та й розпочну зовсім іншу сторінку мого власного життя, що тут, мабуть, і завершиться.

За його ж столом у великому та затишному кабінеті пишу й оцей короткий етюд про Юрія Корнійовича до його століттього ювілею.

Царство йому небесне! Земля йому пухом! Вічна пам'ять великому трудареві нашої літератури!

За своє праведне життя він не скривдив нікого, а зробив багато добра. Не забуваймо його. Не забуваймо...

Олександр СИЗОНЕНКО.

Конча-Озерна.

Міліціонери з хистом педагогів

Освіта

Прикарпатська філія Національної академії внутрішніх справ України хоча й має у своїх «регаліях» трохи прикре слово «філія», заклад у міліцейській системі все-таки унікальний. Його можна навіть назвати конкурентом «братніх» закладів. Якщо інші готують борців з криміналітетом чи, наприклад, порушниками дорожніх правил, то Прикарпатська філія випускає фахівців, які дбають, аби в перших і других було менше роботи. Це — дільничні міліціонери.

Специфіка закладу потребує і специфічного підходу до підготовки таких фахівців. Профілактична робота з людьми, серед яких, на щастя, не лише дійсні чи потенційні порушники закону, грунтується на нетрадиційних «міліцейських» дисциплінах. Тут дільничні інспектори повинні мати хист педагога.

— А ми і готуємо їх певною мірою як педагогів, — стверджує начальник філії, проректор НАВС полковник Мирослав Бучко. — Хоча в нас і немає якихось нетрадиційних для аналогічних закладів предметів, але за кількістю відведених навчальних годин, наприклад, на психологію, ми чітко відрізняємося від інших.

Днями у філії відзначали чергову урочисту церемонію —з рідними стінами прощалися 215 офіцерів-випускників. Всього за 44 роки навчальний заклад «благословив» у світ близько десяти тисяч міліцейських кадрів. Багато колишніх випускників нині обіймають «круті» посади, п'ять «підкорили» генеральські зірки, а зовсім недавно полковник Микола Мельник, відомий читачам «Голосу України» як автор численних публікацій на актуальну тему — боротьби з організованою злочинністю і корупцією, став членом Вищої ради юстиції.

— Ми випускаємо молодших спеціалістів-юристів. Хотіли б готувати і спеціалістів — хоч одну групу, —ділиться планами Мирослав Бучко. — Служба охорони громадського порядку потребує сьогодні фахівців вищої кваліфікації.

Для здійснення цих планів, до речі, тут є всі умови: висококваліфікований, досвідчений викладацько-командний склад, чудова навчально-матеріальна база —з приміщеннями в центрі Івано-Франківська, обладнаними за всіма сучасними правилами кабінетами, спеціальними полігонами. І що ще важливіше, у закладі не тяжіють до «славних традицій» у певному сенсі слова — тут здатні оцінити сучасний стан речей і змінити пріоритети в підготовці фахівців. Тому випускники поєднують високий професіоналізм з глибокими знаннями всіх галузей права. Це саме їхні курсанти змінюють у людей стереотипне ставлення до працівників у міліцейських мундирах.

Особливий склад навчального закладу, наприклад, надає допомогу практичним органам в охороні громадського порядку під час проведення масових заходів та надзвичайних ситуацій. Як ставляться розпашілі від політичних пристрастей учасники масового заходу —мітингу — до правоохоронців, розповідати не треба. В Івано-Франківську вишколені й незмінно-люб'язні курсанти «міліцейського інституту» викликають приязнь усіх протиборчих сторін. Тільки професіонали вищого гатунку можуть поєднувати виконання службових обов'язків з культурою, людяністю і сучасним мисленням. Такі люди ніколи не зганьблять мундир. Можливо, в цьому їм править за приклад керівник закладу Мирослав Бучко. За першим дипломом прикладний математик (закінчив Львівську політехніку), він втілює в міліцейську логіку чітку мову цифр і просто людську порядність. Саме тому полковницьке мислення не зашкалюється на проблемах рідного — окремо взятого «об'єкта». Воно сягає ширших масштабів — реформи всієї системи:

— Міліцейські підрозділи мають охороняти державу і громадян від зазіхань злочинців. А в нас то пожежу гасять, то п'яничок лікують (слава Богу, вже уникли цієї «почесної місії»), то паспорти видають. Хіба це стосується нашого «споконвічного» призначення? Тільки у воєнний період всі ці функції зав'язані на одному міністерстві. Виходить, ми все ще живемо за законами воєнного стану?

Їй-Богу, не знаю я, що виходить. Впевнена в тому, що вийде. Все у таких людей, які працюють і вчаться у цьому закладі, вийде, як планують.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Народний календар

І липа цвіте, і сом ловиться

10 липня — Самсона (у народі — Сіногнія).

12 липня — Петра і Павла. У цей день літнього сонцестояння пастухи відзначали своє «професійне свято»: організовували урочистий обхід села («петрівку»), під час якого господарі обдаровували їх харчами та грішми. До цього дня обов'язково пекли мандрики (пиріжки з сиром), влаштовували змагання, розваги і танці. Кажуть: «На Петра зозуля мандрикою вдавилася», адже з цього часу усяка птаха припиняла свої співи. До Петра — молочка відерце, а по Петрові — і глечик не повний.

13 липня — Полупетра, або Петрового батька. В цей день вшановували тварин і давали відпочинок пастухам.

14 липня — Кузьми та Дем'яна — початок літньої спеки. Кузьма та Дем'ян загубили жупан.

Прикмети липня:

- Мерехтять зорі — кілька днів буде ясно і сухо.
- Небо в багрянцях провіщує гарний ранок, але пізніше таки задощить.
- Чим зеленіша веселка, тим густіший буде дощ.

АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ на 10—16 липня

ОВЕН. Настрій «усе для дому, все для сім'ї» плавно змінюється на розважальний та романтичний. Благополучно завершиться домашньо-садовий період.

ТЕЛЕЦЬ. Матимете справу з вузьким колом осіб, а то й зовсім сидітиме вдома. Допомога надійте від давніх знайомих та безпосереднього керівництва.

БЛИЗНЯТА. На сьогодні краще відкладати, ніж витрачати й залізати в борги, адже заощаджене допоможе згодом здійснити захоплюючу подорож.

РАК. Покажіть себе серйозним і надійним товаришем. Важлива зустріч або розмова визначить вашу долю.

ЛЕВ. Захочете сховатися від усіх, аби дати лад емоціям. Але на вас чекає період загальної уваги й захоплення, а там — як карта ляже.

ДІВА. З вами залишиться надійний друг, досвід і знання якого значно полегшать ваше життя. Розлука з близькою людиною піде вам на користь. Вигідний контракт, який отримаєте нині, триватиме до вересня.

ТЕРЕЗИ. Інтенсивність і насиченість подіями нинішніх стосунків спадає. В особистому житті — стабільність. До кінця літа вітер не зміниться.

СКОРПІОН. До цього дня ви мали різні пропозиції, можливості й шляхи. Час робити вибір, оскільки у вересні ви уже підпорядковуватиметесь існуючим умовам партнерства. Стосунки з перспективою переходять у грошову або інтимну сферу.

СТРІЛЕЦЬ. Ви пережили бурхливі емоції, час заспокоїтися й тверезо оцінити ситуацію: або завершити стосунки, або узаконити їх. Головне — вчасно.

КОЗЕРІГ. Для вас цей тиждень дуже відповідальний: не розслаблюйтеся і не комплексуйте. Отримаєте підтримку важливих людей. Один крок назад згодом стане двома кроками вперед.

ВОДОЛІЙ. Починайте наводити лад у своєму житті, це допоможе вам не прогавити щасливий випадок, який вже стоїть на вашому порозі. Період залежності й зобов'язань закінчується, попереду — свобода, романтика і багато любові.

РИБИ. Романтичні стосунки переходять у фазу конкретних вчинків і зобов'язань. Однак вам сподобається піклуватися про іншу людину або відчути турботу про себе. Скоро у вас буде можливість порадити.

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 179041.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311120.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України: 01008, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-91-37, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець — Верховна Рада України